

Δραστηριότητες φυτοπροστασίας στον οπωρώνα τον Σεπτέμβριο

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 15.09.2025 *Брой:* 9/2025

Προς το τέλος της καλλιεργητικής περιόδου, η ανάπτυξη των ασθενειών υποχωρεί αλλά δεν σταματά εντελώς. Οι προβλεπόμενες βροχοπτώσεις στο τρίτο δεκαήμερο θα αυξήσουν τον κίνδυνο ανάπτυξης μυκητολογικών παθογόνων σε ωριμάζουσες καρποφόρες καλλιέργειες - όψιμη μονίλια, όψιμη ασθένεια της ψώρας στους καρπούς όψιμων ποικιλιών οπωροφόρων δέντρων. Η πυκνότητα των παρασίτων μειώνεται σημαντικά. Πολλά από αυτά έχουν περάσει σε ανενεργά στάδια – νύμφες, αυγά.

Στους οπωρώνες

Η απολύμανση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης φρούτων πραγματοποιείται από ειδικό!

Για τον προσδιορισμό του χειμερινού αποθέματος του δασικού μεταξοσκώληκα, καταμετρώνται οι ωμάδες στους κορμούς και στα χοντρά κλαδιά 40-60 δέντρων, και για τον δακτυλιωτό μεταξοσκώληκα – οι δακτύλιοι αυγών σε 20 τριετή και τετραετή κλαδιά.

Περίπου δύο εβδομάδες πριν από τη συγκομιδή, οι μηλεώνες και οι αχλαδεώνες, των οποίων οι καρποί προορίζονται για αποθήκευση, αντιμετωπίζονται με Captan 80 WG (150-180 g/dka) για την προστασία τους από την όψιμη ψώρα και άλλες ασθένειες που αναπτύσσονται στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης φρούτων.

Ο αιτιολογικός παράγοντας της ψώρας της μηλιάς – ο ασκομύκητας *Venturia inaequalis* (Cooke) Winter, με το κονιδιακό του στάδιο *Fusicladium dendriticum* (Wallr. & Fuckel) είναι η πιο οικονομικά καταστροφική ασθένεια της μηλιάς. Διατηρείται σε σαπροφυτική μορφή σε κατεστραμμένα πεσμένα φύλλα, διαχειμάζοντας στην επιφάνεια του εδάφους, όπου μετά τη διαχείμαση, σχηματίζονται ψευδοθήκες με ασκοσπόρια, προκαλώντας πρωτογενείς μολύνσεις την άνοιξη. Δεν ωριμάζουν ταυτόχρονα, αλλά σε διάστημα 7-9 εβδομάδων, τις περισσότερες φορές κατά την περίοδο της ανθοφορίας. Η ωρίμανση και η απελευθέρωση των ασκοσπορίων συμβαίνουν μόνο μετά από διαβροχή. Η βλάστηση των ασκοσπορίων είναι δυνατή μόνο με την παρουσία ελεύθερης σταγόνας νερού στην επιφάνεια του φυτού, αλλά η διάρκεια της διαδικασίας επώασης εξαρτάται από τη θερμοκρασία – στους 7-8 °C είναι 17 ημέρες, και στους 20 °C – μόνο 8 ώρες.

Σε περίπτωση όψιμης μόλυνσης σε καρπούς που έχουν ήδη αρχίσει να ωριμάζουν, τα συμπτώματα της ασθένειας εμφανίζονται με τη μορφή σχετικά μικρών καφεομαύρων, ευδιάκριτων κηλίδων, οι οποίες συνεχίζουν

να αναπτύσσονται και να μεγαλώνουν υπό συνθήκες αποθήκευσης. Αυτές οι ζημιές είναι πολύ συχνά η πρωταρχική αιτία για την έντονη ανάπτυξη παθογόνων τυπικών για την περίοδο αποθήκευσης – φαιά σήψη, μαλακή σήψη, σήψη *Alternaria*, σήψη *trichothecium* και άλλα.

Ο ασκομύκητας, *Venturia pyrina* (Bref.) Aderhold, με το κονιδιακό του στάδιο *Fusicladium pyrinum* (Libert) Fuckel, ο αιτιολογικός παράγοντας της ψώρας της αχλαδιάς, έχει υψηλό καταστροφικό δυναμικό και υπό ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης του μπορεί να προκαλέσει πολύ σημαντικές οικονομικές ζημιές. Ο παθογόνος παράγοντας διαχειμάζει όχι μόνο στα πεσμένα φύλλα, όπου αναπτύσσονται ασκοί με ασκοσπόρια, αλλά και σε έλκη στους βλαστούς. Η ανάπτυξη της ασθένειας ευνοείται κατά τη διάρκεια περιόδων συχνών βροχοπτώσεων, παρατεταμένης κατακράτησης σταγόνων νερού στους φυτικούς ιστούς και μέτρια υψηλών θερμοκρασιών.

Τα συμπτώματα της ασθένειας εμφανίζονται αρχικά ως στρογγυλές κηλίδες, καλυμμένες με μια ακτινωτά αναπτυσσόμενη σκουροπράσινη μυκητιακή επικάλυψη. Αργότερα, αυτές οι κηλίδες νεκρώνονται, σχηματίζοντας μεγάλες καμένες περιοχές και πρόωρη φυλλόπτωση. Σε αντίθεση με τις ζημιές της μηλιάς, αυτές οι κηλίδες εμφανίζονται στην κάτω επιφάνεια των φύλλων και είναι πιο εμφανείς.

Για τον προσδιορισμό της πυκνότητας του ρυγχωτού σκαθαριού των οφθαλμών της αχλαδιάς στο τέλος του μήνα, κουνιούνται 10 δέντρα ανά 500 στρέμματα, διασκορπισμένα σε όλη την φυτεία – αρχικά κάθε δεύτερη μέρα, και αφού ανακαλυφθούν τα πρώτα έντομα, κάθε μέρα.

Το ρυγχωτό σκαθάρι των οφθαλμών της αχλαδιάς (*Anthonomus pyri* Kollar) προσβάλλει κυρίως την αχλαδιά, προκαλώντας περιστασιακά ζημιές σε μηλιές, βερικοκιές και δαμασκηνιές. Εντοπίζεται σε όλη τη χώρα. Το σκαθάρι αναπτύσσει μία γενιά ετησίως. Διαχειμάζει ως αυγό στους οφθαλμούς της αχλαδιάς και ένα μικρό μέρος ως ενήλικα έντομα.

Τα σκαθάρια είναι νωχελικά. Τον Σεπτέμβριο, τρέφονται ροκανίζοντας φύλλα και άνθη για να ωριμάσουν σεξουαλικά, μετά την οποία γεννούν τα αυγά τους. Μπορούν να καταστρέψουν περισσότερα από 40 οφθαλμούς. Τα θηλυκά ροκανίζουν ένα κανάλι σε μικτούς οφθαλμούς και γεννούν ένα μόνο αυγό στον πυθμένα. Η περίοδος ωτοκίας διαρκεί 1,5-2 μήνες. Η μέση γονιμότητα είναι 15-20 αυγά. Τα αυγά διαχειμάζουν και εκκολάπτονται το επόμενο έτος. Κάποια από τα σκαθάρια παραμένουν για να διαχειμάσουν και συνεχίζουν να γεννούν αυγά την άνοιξη.

Οι καστανιές ψεκάζονται στην αρχή του μήνα, πριν από την ωτοκία, με Coragen 20 SC (18-30 ml/dka) ή άλλο εντομοκτόνο επαφής για την καταπολέμηση του καστανόφιλου. Ο ψεκασμός επαναλαμβάνεται δύο ακόμη φορές κάθε 7-10 ημέρες.

Στις φυτείες φράουλας

Πριν τη μεταφύτευση, για καλλιέργειες χωρίς ζιζάνια, οι φυτείες φράουλας αντιμετωπίζονται με Roundup Energy (300-500 ml/dka για ετήσια και διετή ζιζάνια και 500-800 ml/dka για πολυετή ζιζάνια).

Οι φυτείες φράουλας αρδεύονται με ένα από τα εντομοκτόνα - Decis 100 EC (17,5 ml/dka) ή άλλο προϊόν με βάση τη δελταμεθρίνη, Mosprilan 20 SP (30 g/dka), Naturalis (300 ml/dka) μέχρι να υγρανθεί το έδαφος σε βάθος 15 cm έναντι των προνυμφών των ριζοφάγων σκαθαριών.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το ριζοφάγο σκαθάρι της φράουλας (*Otiorhynchus rugosostriatus*), τουρκικό ριζοφάγο σκαθάρι αμπελιού (*Otiorhynchus turca*), μικρό ριζοφάγο σκαθάρι αμπελιού (*Otiorhynchus sulcatus*) και ριζοφάγο σκαθάρι της μηδικής (*Otiorhynchus ligustici*). Οι προνύμφες αυτών των σκαθαριών τρέφονται με τις ρίζες των φυτών φράουλας.

Το φυτικό υλικό φράουλας ελέγχεται για ασθένειες και παράσιτα που μεταδίδονται μαζί του – λευκές και βιολετοκαφέ κηλίδες φύλλων, ριζοφάγα σκαθάρια, νηματώδης φράουλας, ακάρεια φράουλας, ιογενείς ασθένειες

κ.λπ.

Τα φυτάρια φράουλας απολυμαίνονται, εάν προσβληθούν από ακάρεα φράουλας ή νηματώδεις φράουλας, με εμβάπτιση για 13-15 λεπτά σε νερό με θερμοκρασία 45-50 °C.